

Aan de gemeenteraad van de gemeente Utrecht

Behandeld door	Johan Snoei	Datum	26 juni 2026
Doorkiesnummer	06 – 34 61 22 80	Ons kenmerk	34212063
E-mail	j.snoei@utrecht.nl	Onderwerp	Rekenkamerbrief Verlagen budget rekenkamer
Bijlagen	-		

Geachte leden van de gemeenteraad,

Rekenkamer Utrecht heeft met verbazing en teleurstelling kennisgenomen van de voorgenomen bezuiniging voor de raad die landt bij de rekenkamer. De coalitiepartijen stellen voor vanaf 2027 het budget voor de rekenkamer structureel te verlagen met € 154.000 op ons totale budget van € 758.000 (begroting 2026). Wat ons betreft een onbegrijpelijk en onuitvoerbaar voorstel. Met deze rekenkamerbrief willen wij u dit oordeel graag toelichten.

Onbegrijpelijk

Ten eerste is de voorgenomen bezuiniging vanuit democratisch oogpunt onbegrijpelijk. In tijden van toenemende politieke versplintering, polarisatie en desinformatie is een sterke rekenkamer onmisbaar voor de wettelijke controlerende taak van de raad. Een onafhankelijke rekenkamer versterkt de kennispositie van de gemeenteraad door hen te voorzien van feitelijke en objectieve onderzoeken, los van de ambtelijke organisatie en het college van B&W. Door onderzoeken van de Rekenkamer Utrecht krijgt de raad inzicht op de doorwerking en uitvoering van beleid van de gemeente.

Het valt hierbij op dat deze voorgenomen bezuiniging juist ingaat tegen de bredere ambitie in het coalitieakkoord om te investeren in de uitvoering van beleid. Juist de onderzoeken van de rekenkamer geven inzicht in de uitvoering van beleid én bieden de raad handvatten ter versterking ervan. Denk hierbij aan de onderzoeken naar overlast en openbaar groen. De kwaliteit van ons werk hebben wij hoog in het vaandel en daar zullen wij ook geen concessies aan doen. Echter, dit voorstel tast onze mogelijkheden tot een goede en onafhankelijke taakuitoefening aan en verzwakt daarmee ook de kennispositie van de raad.

Ook is de bezuiniging budgettair gezien lastig te begrijpen. In uw [Verordening rekenkamer gemeente Utrecht](#) is ten aanzien van het budget in lid 6 vastgelegd dat de voorzitter van de rekenkamer jaarlijks een voorstel doet aan de raad voor de nodige middelen voor een goede uitoefening van de taken. Dit sluit ook aan op de gemeentewet. Artikel 81j, lid 1 van die wet bepaalt: “De raad stelt, na

overleg met de rekenkamer, de rekenkamer de nodige middelen ter beschikking voor een goede uitoefening van haar werkzaamheden". Voorafgaand overleg heeft echter niet plaatsgevonden.

Het huidige budget van de rekenkamer is al laag wanneer we dit vergelijken met de andere G4-rekenkamers. Voor 2026 is het totaalbudget voor de rekenkamer begroot op € 758.000. Dit komt neer op € 2,00 per inwoner.¹ Wanneer we dit vergelijken met de andere drie G4-rekenkamers dan ligt het budget per inwoner bij hen aanmerkelijk hoger: in Den Haag op € 2,24, in Amsterdam op € 2,73 en in Rotterdam op € 3,43. Na het doorvoeren van de voorgestelde structurele verlaging zou dit bedrag in Utrecht zelfs afnemen naar € 1,60, nog los van de groei van de stad die ook de komende jaren zal doorgaan.

In 2024 hebben wij uw raad [het verzoek](#) gedaan voor een structurele uitbreiding van de formatie met twee junior onderzoekers. Op jaarbasis zou dit neerkomen op € 190.000 op basis van de loonsom van 2024. Argumenten die wij destijds aandroegen gelden onverkort op dit moment:

- De groei van Utrecht vergroot de complexiteit van de onderzoeken.
- De gemeentelijke begroting groeit ook in omvang.
- De uitbreiding van gemeentelijke taken op tal van beleidsterreinen, met name door verschillende decentralisaties in het sociaal en ruimtelijk domein.
- De toenemende complexiteit en omvang van uw controlerende taak als gemeenteraad.

Wij constateren dat het totaal aan keuzes voor bezuinigingen en inkomstenverhogingen op een bedrag van € 74.509.000 is geraamd, wat op een totale begroting van circa € 2,2 miljard neerkomt op 3,4%. De voorgestelde bezuiniging op de rekenkamer beslaat maar liefst ruim 20% van ons budget en is daarmee buiten elke proportie.

Dit alles maakt dat we het onbegrijpelijk vinden dat op dit moment zonder enige vorm van overleg wordt voorgesteld om juist het rekenkamerbudget fors te verlagen en een goede uitoefening van onze taken daarmee verder te bemoeilijken.

Onuitvoerbaar

Zoals bekend uit onze Jaarplannen en Jaarverslagen besteden wij ons budget in hoofdzaak aan personeelskosten voor het stafbureau, de honorering van de leden en aan uitbesteed werk voor het inhuren van expertise en capaciteit in onderzoek. Voor de begroting 2026 houdt dit in dat € 605.000 euro begroot is voor de personeelskosten, € 53.000 voor honorering van de 3 leden en € 61.000 voor uitbesteed werk. Daarnaast is € 39.000 begroot voor bureaunkosten onder meer voor opleidingen van de medewerkers, onze communicatie-uitingen zoals de podcasts, en indien nodig de kosten voor werving en selectie van nieuwe bestuurs- of stafleden.

Een verlaging van ons budget van € 154.000 betekent dus automatisch dat de formatie op het stafbureau verkleind dient te worden. Onze op dit moment al kleine staf van 5 vaste medewerkers zou hiermee met tenminste een medewerker minder door moeten. Daarbij merken wij op dat ons verzoek om uitbreiding uit 2024 nu juist was bedoeld om de operationele slagkracht van de staf te versterken. En ook ten behoeve van de kwaliteit van onze onderzoeken en van de vernieuwingsgeest en andere percepties binnen onze staf.

¹ Per 1 januari 2026 telt Utrecht 378.121 inwoners.

Daarnaast is de gemeente Utrecht eigenrisicodragers voor de WW en de Ziektewet en dat betekent dat kosten die hiervoor worden gemaakt door (ex-)medewerkers worden doorbelast naar de betreffende afdeling. Het ontslag van een vaste medewerker betekent het risico op een noodzakelijke doorbetaling van het laatste salaris. De beoogde bezuiniging treedt dan pas veel later op dan het moment van ontslag.

Dit alles maakt dat het voorstel voor ons onuitvoerbaar is.

Afrondend

Wij snappen dat er soms moeilijke keuzes gemaakt moeten worden om de schaarse middelen op een goede manier te verdelen. Echter, de voorgestelde structurele bezuiniging op zeer korte termijn op ons budget, zonder enige vorm van voorafgaand overleg, vinden wij onbehoorlijk en staat op gespannen voet met de Gemeentewet. Maar boven alles menen wij dat voor een goed democratisch proces feitelijke en objectieve informatie onmisbaar is. Hierop sterk bezuinigen is - juist in deze tijd waarin betrouwbare informatie onder druk staat - een verkeerd signaal en een ondergraving van de kennispositie van de raad. Wij zijn graag bereid om het bovenstaande nader aan u toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Paul Venhoeven,
Voorzitter Rekenkamer Utrecht